

Onderzoek Christelijke visies Preventie van overgewicht

Het aantal mensen met obesitas ofwel overgewicht in Nederland neemt toe. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport vindt een brede aanpak om overgewicht tegen te gaan nodig. Het Centrum voor Ethiek en Gezondheid (CEG) vraagt zich af of de preventie maatregelen ook ethisch juist zijn. Belangrijke waarden daarbij zijn de mate van keuzevrijheid en de mate van verantwoordelijkheid die mensen wordt toegeschreven. Omdat bij het Lindeboom Instituut ook regelmatig vragen binnenkomen over de christelijk ethische visie op preventie van overgewicht, is hier in de afgelopen periode onderzoek naar gedaan.

Overgewicht wordt niet alleen in termen van gezondheid besproken, maar ook in termen van schoonheid. Christenen lijken zich af te zetten tegen afslanken vanwege schoonheid, terwijl gezondheid wel een legitieme reden is om af te slanken. Dit wordt verbonden aan verschillende Bijbelse of christelijke principes waarin naar voren komt dat er goed voor het lichaam moet worden gezorgd. De verantwoordelijkheid om gezond te leven lijkt met name te gaan om een verantwoordelijkheid naar God. Het geloof wordt ook ingeschakeld als hulp om af te slanken. Dit geeft een extra dimensie binnen het onderwerp verantwoordelijkheid.

Stigmatisering

De visie van christelijke opinielidder op overgewicht is erg interessant vanuit het oogpunt van stigmatisering. Aan de ene kant kan overgewicht verbonden worden aan zonde door de Bijbelse en christelijke principes die met overgewicht en obesitas in verband worden gebracht. Aan de andere kant hebben christenen de plicht niet te veroordelen waardoor stigmatisering van overgewicht onethisch is vanuit een christelijk perspectief. Dit is makkelijker als het gaat om stigmatisering van overgewicht op basis van het uiterlijk, want het accepteren en relativiseren van het uiterlijk is ook een belangrijke waarde voor christelijke opinielidder.

Uit de interviews blijkt dat het thema 'christelijke ethische visie op preventie van overgewicht' niet erg speelt onder christenen. Veel waarden worden niet exclusief christelijk genoemd, zoals bijvoorbeeld fysieke gezondheid. De resultaten geven diverse aanknopingspunten voor vervolgonderzoek. Bijvoorbeeld naar de exclusief christelijke waarden; de invloed van de Nederlandse cultuur op de manier waarop naar overgewicht en obesitas wordt gekeken; en hoe mensen met overgewicht en obesitas geholpen kunnen worden zonder dat er stigmatisering optreedt.

Het volledige onderzoek kunt u vinden op de website van het Lindeboom Instituut (LINK)

Bart Cusveller
Met zorg verbonden

Een filosofische studie naar de zindimensie van verpleegkundige zorgverlening

14

grond aan te geven tussen professionaliteit in de verpleegkundige zorgverlening enerzijds en het uitdrukking geven aan zin (levensbeschouwing) anderzijds. Een analyse van de begrippen zorgen, lijden, handelen en verplegen staat daarbij centraal. Er blijkt dat levensbeschouwing van essentiële betekenis is voor de verdere ontwikkeling van professionele zorgverlening.

Met zorg verbonden, Een filosofische studie naar de Zindimensie van verpleegkundige zorgverlening Bart Cusveller, 240 blz., ISBN: 978-90-5881-141-7

Als lezer van het Lindeblad kunt u dit boek bestellen voor €0,- exclusief verzendkosten. Voor meer informatie kunt u mailen naar info@lindeboominstituut.nl. (voor deze actie geldt 'op=op')

Herhaalde lezersactie Met zorg verbonden

Goed verplegen is meer dan je aan de professionele standaard houden. Goed verplegen betekent ook dat professioneel handelen zin heeft. Maar dat lijkt niet iedereen in de zorg zo te ervaren. In 'Met zorg verbonden' onderzoekt Bart Cusveller – zelf verpleegkundige en filosoof – de betekenis van zorg voor ons menselijk bestaan.

De auteur constateert dat men het vaak moeilijk vindt om de zin van zorg ter sprake te brengen. Dat brengt de kans met zich mee dat zorgverlening niet aansluit op datgene waar het uiteindelijk om gaat: zorg voor medemensen in onderlinge verbondenheid van geven en ontvangen. Cusveller ontwikkelt een begrippenkader om de gemeenschappelijke

Contact

Het Lindeboom Instituut is een wetenschappelijk onderzoeksinstituut op het gebied van ethiek van de gezondheidszorg. We doen onderzoek, publiceren, geven onderwijs en vertalen onze inzichten naar zorgbeleid en zorgpraktijk. Het Lindeboom Instituut werkt vanuit een Christelijke levensbeschouwing.

Bezoekadres:
Utrechtseweg 1-a
3811 NA Amersfoort

Tel. (033) 4647779

Email:
info@lindeboominstituut.nl

www.lindeboominstituut.nl

Bank: 53.99.40.305
ING: 38.05.745

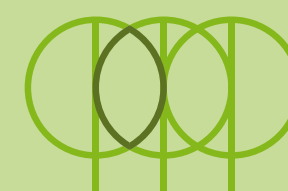
Colofon

Redactie en opmaak:
E. Gerrits van den Enden

Druk: Drukkerij van Eden b.v.,
Telefoonweg 68, Ede

ISSN 1871-9775

Lindeblad is een uitgave van het Lindeboom Instituut voor ethiek van de gezondheidszorg.

Lindeblad

In dit nummer:

- Goede zorg
- Obesitas
- Sanitasdiner
- Lezersactie

Nieuw deel Lindeboomreeks Goede zorg

Herkenbaar, invoelbaar en praktisch. Drie termen die de nieuwste uitgave in de Lindeboomreeks 'Goede Zorg, Christelijk geïnspireerde ethiek van geval tot geval', zeker typeren. De thema's – zoals de waarde van het embryo, orgaandonatie, voltooid leven en HPV-vaccinatie – zijn actueel en gaan iedereen vroeg of laat aan.

Theo Boer@TheoBoer

Echtgenote gaf grootst denkbare compliment: "Het is heel goed te lezen dit keer!" Ethiek met cartoons door #AukeHerrema@LindeboomInst

In deze bundel worden 26 praktijksituaties uit de zorg beschreven. De schrijvers geven hierop kort commentaar. Hiermee geven ze u als lezer handvatten en de ruimte om zelf een standpunt in te nemen. Wat doet u bijvoorbeeld als u als zorgverlener wordt gevraagd om dingen te doen die tegen uw geweten in gaan? Is medisch handelen zinnig altijd zinnig, of is het beter om een behandeling te staken?

Een interessant dilemma is bijvoorbeeld dat van een gynaecoloog in opleiding. Kan zij vanuit haar levensovertuiging wel aan alles wat van haar wordt gevraagd, meewerken? De schrijvers geven voor zowel stoppen als doorgaan goede argumenten.

Auke Herrema maakte de bijzonder aansprekende illustraties. Het boekje is bedoeld als steun voor werkers in de gezondheidszorg, maar ook voor belangstellenden daarbuiten. Voor mensen die graag meer verdieping willen, zijn aan het eind van het boek nog een paar hoofdstukken toegevoegd over ethiek.

Het eerste exemplaar is op 8 oktober tijdens het Sanitasdiner door Theo Boer – een van de auteurs – overhandigd aan Directeur Generaal M.J. Boerboom.

Goede zorg is te bestellen bij het Lindeboom Instituut of via uw boekhandel.

Goede Zorg, christelijk geïnspireerde ethiek van geval tot geval. Theo A. Boer; Dick Mul. ISBN 9789058816818, Uitgever: Buijten en Schipperheijn B.V. €4,95

Archief Lindeboom Instituut naar Amsterdam

In de afgelopen periode is een gedeelte van het archief van het Lindeboom Instituut naar het Historisch Documentatiecentrum (HDC) voor het Nederlands Protestantisme aan de Vrije Universiteit in Amsterdam gegaan. Het HDC maakt deel uit van de Universiteitsbibliotheek aldaar.

Dit documentatiecentrum richt zich op de geschiedenis van het protestantisme in Nederland na 1800. Het verzamelt en ontsluit archieven van hervormde, gereformeerde en evangelicale personen en instellingen, die de afgelopen twee eeuwen een rol van betekenis hebben gespeeld in het

openbare leven in Nederland. De documentatie moet nog worden geordend, daarvoor is het HDC op zoek naar een vrijwilliger.

Wilt u hier meer over weten, dan kunt u contact opnemen met dhr. Seijlhouwer via hdc@vu.nl

Sanitasdiner Zorgen voor later

Op 8 oktober 2012 heeft Stichting Sanitas in samenwerking met Prof. dr. G.A. Lindeboom Instituut een Diner-Conferentie met als thema "Zorgen voor later" georganiseerd. Het diner vond plaats in het Domus Medica te Utrecht. Aan deze bijeenkomst hebben ruim 150 personen uit de zorg deelgenomen.

Tijdens dit diner is nagedacht over de vergrijzing en de daarmee samenhangende ontwikkelingen. Dit is namelijk een van de belangrijkste maatschappelijke uitdagingen van Nederland in de komende decennia. Het is daarom belangrijk dat op tijd de juiste besluiten worden genomen om deze ontwikkelingen in goede banen te leiden, waardoor de kwaliteit en toegankelijkheid van zorg kan worden gewaarborgd. De focus lag op de vraag hoe de ouderenzorg anno 2020 eruit zou moeten zien en het proces daar naar toe. Hierbij zijn ook de verantwoordelijkheden van het individu, instellingen en de overheden aan bod gekomen.

- De volgende personen hebben de aanwezigen toegesproken:
- De heer Aydinli, huisarts en voorzitter Stichting Sanitas;
 - De heer Prof.dr. Verkerk, voorzitter bestuur VitaValley en bijzonder hoogleraar aan de Universiteit Maastricht op de onderwerpen religie, ethiek en zorginnovatie;
 - De heer Prof.dr. Becker, voorzitter van de Raad van Bestuur van Humanitas
 - De heer drs. Boereboom, directeur-generaal, Langdurige Zorg van VWS

Het was een inspirerende avond, waarbij partijen met verschillende religieuze achtergrond spraken over het 'goede' doen in de ouderzorg. Via info@stichtingsanitas.nl kunnen geïnteresseerden het verslag van deze avond bestellen.

NTPZ Palliatieve zorg op juiste plek

Palliatieve zorg wordt beter en goedkoper door hierin te investeren. Dit blijkt uit onderzoek dat het Lindeboom Instituut en het IKNL deed. In het Nederlands-Vlaams Tijdschrift voor Palliatieve Zorg (NTPZ) beschrijven de onderzoekers de uitkomsten van dit onderzoek.

In 2011 liet het Lindeboom Instituut – met sponsoring van Pro Life Zorgverzekeringen en DVZ Zorgverzekeringen – berekenen hoeveel geld de overheid kan besparen als palliatieve zorg minder in ziekenhuizen en vaker thuis wordt gegeven. Tegelijkertijd met deze onderzoeksresultaten, kwam hierover een onderzoek van het IKNL (Integraal Kankercentrum Nederland) uit. Dit onderzoek liet eveneens zien dat kwaliteitswinst en kostenbesparing in de palliatieve zorg mogelijk is. In dit laatste onderzoek werd ook de nadruk gelegd op investeren in palliatieve zorg in het ziekenhuis.

Thuis

De meeste mensen willen aan het einde van hun leven graag thuis worden verzorgd en uiteindelijk ook thuis overlijden. Ondanks deze wens om dicht bij huis te worden behandeld, wordt meer dan de helft van de Nederlandse en Belgische patiënten toch minimaal een keer opgenomen in het ziekenhuis. Tijdens een ziekenhuisopname worden deze patiënten vaak begeleidt door artsen en verpleegkundigen die niet specifiek gespecialiseerd zijn in het geven van palliatieve zorg.

In het artikel laten de onderzoekers zien dat Nederland jaarlijks bijna €6 miljoen aan zorg-

kosten kan besparen door gespecialiseerde zorg voor palliatieve patiënten op maat en zo dicht mogelijk bij huis aan te bieden. En daarnaast kennis en expertise van palliatieve zorg in het ziekenhuis uit te bouwen. Inzet op het optimaliseren van palliatieve zorg is volgens de onderzoekers noodzakelijk om zorg voor palliatieve patiënten in de toekomst betaalbaar te houden.

Conclusie

De kwaliteit van de palliatieve zorg wordt beter en sluit beter aan op de wensen van de patiënt door deskundigen op het gebied van palliatieve zorg in te zetten in zowel de tweede als de eerste lijn en de zorg zoveel mogelijk dicht bij huis te leveren. Dit kan bijvoorbeeld door te in goed toegeruste zorgverleners en multidisciplinaire samenwerkingsverbanden.

Voor exact inzicht in de potentiële besparing die inzet van gespecialiseerde zorg in Nederland kan opleveren, is aanvullend onderzoek nodig.

Het volledige artikel is te lezen op onze website. Het tijdschrift is verkrijgbaar via <http://www.boomlemmatijdschriften.nl/tijdschrift/NTPZ/2012/1?code=NTPZ>. Een los exemplaar van NTPZ kost 17 euro zonder verzendkosten.

Onderzoek informatievoorziening rond palliatieve zorg Informatie stroomlijnen

Binnen het programma 'Goede voorbeelden in de palliatieve zorg' van ZonMw, deed het Lindeboom Instituut onderzoek naar de werking van de Informare. De Informare is een informatiedrager die is ontwikkeld door het Netwerk Palliatieve Zorg N/O Flevoland, om patiënten en naasten overzicht te geven in alle informatie rond palliatieve zorg.

In 2011 ontstond behoefte aan toetsing van de Informare op een ander perspectief dan dat van de zorgverlener, namelijk dat van de patiënt. Daarbij was de vraag: Voorziet de Informare in de informatiebehoefte van patiënten en mantelzorgers? En zo ja, op welke wijze? Het doel van dit onderzoek was om op basis van de ervaringen van patiënten en mantelzorgers de context te beschrijven waarin de Informare is verstrekt en gebruikt.

Meerwaarde of belemmering

Uit het onderzoek komt naar voren dat patiënten en naasten de Informare als meerwaarde ervaren. Maar in de praktijk blijkt dat het gebruik van de Informare wordt belemmerd doordat de functie ervan voor de patiënt en zijn naaste niet altijd duidelijk was. Dit had tot gevolg dat met name patiënten de Informare confronterend vonden.

De resultaten tonen aan dat informatievoorziening maatwerk is. Iedere palliatieve patiënt, naaste en mantelzorger heeft een andere behoefte aan informatie. Het is opmerkelijk dat niemand voortijdig informatie wil ontvangen, maar pas op het moment dat een bepaald onderdeel in het ziekteproces aan de orde is. De Informare werd met name door patiënten, maar ook door de directe naaste veelal als confronterend ervaren. Een belangrijke bevinding is dat de Informare binnen en buiten het zorgproces beter beschikbaar moet zijn voor de patiënt, naaste en mantelzorger, zodat het gebruik van de Informare minder sterk afhankelijk is van personen en de contextuele situatie waarin patiënt en professional verkeren.

“Iedere palliatieve patiënt heeft een andere informatiebehoefte”

APP

Om de Informare beter beschikbaar te maken buiten het zorgproces, heeft MCC Flevoland de Informare nu ook digitaal beschikbaar gemaakt als app. Het verschil met de papieren versie is dat de onderwerpen al zijn gevuld met informatie, zodat de patiënt en naaste zelf kan bepalen wanneer informatie wordt ingezien.

De informatie in de app is bedoeld voor mensen die niet meer beter zullen worden. De tekst richt zich daarom rechtstreeks tot hen. Daarbij is er ook aandacht voor de mensen die dichtbij hen staan.

De app is te vinden op <http://itunes.apple.com/nl/app/informare/id553436901?mt=8&ign-mpt=uo%3D2>

Goede zorg
Christelijk geïnspireerde ethiek van geval tot geval
Theo Boer en Dick Mul

Machtiging

Uw steun is van groot belang om het werk van het Lindeboom Instituut voort te zetten. Wilt u ons werk financieel ondersteunen, dan kan dit door dit machtigingsformulier in te vullen en aan ons op te sturen. Wilt u eenmalig een gift geven, dan kunt u uw donatie overmaken op banknummer 53.99.40.305 of op rekeningnummer 38.05.745 ten name van het Prof. dr. G.A. Lindeboom Instituut te Amersfoort onder vermelding van 'eindejaarsactie 2012'.

Ik machtig het Lindeboom Instituut om maandelijks/ per kwartaal/ jaarlijks het volgende bedrag van mijn rekening af te schrijven.

- 0 € 10,-
- 0 € 20,-
- 0 € 30,-
- 0 Een ander bedrag:

Naam:.....

Adres:.....

Postcode:.....Plaats:.....

Rekeningnummer:.....

Contactkaart

- 0 Ik geef mij op voor een gratis abonnement op het Lindeblad per post / email
- 0 Ik ontvang het Lindeblad al per post en ontvang het liever per email
- 0 Ik wil een adreswijziging doorgeven
- 0 Ik wil het Lindeblad niet meer ontvangen

Naam:.....

Adres:.....

Postcode:.....Plaats:.....

e-mailadres:.....

Oud adres

Adres:.....

Postcode:.....Plaats:.....